

Paikkatietoasiain neuvottelukunnan toimikauden 2022–2025 14. kokous

Aika: keskiviikko 16.9.2024 klo 12–14

Paikka: Teams

Tiedotusasia (T)

Keskusteluasia (K)

Päätösasia (P)

Osallistujat:

Puheenjohtaja

Karjalainen Mika, maa- ja metsätalousministeriö

Neuvottelukunnan jäsenet

Dag Ari-Pekka, sisäministeriö, asiakohdat 1-3

Havumäki Hanna, puolustusministeriö, asiakohdat 3-9

Kahra Antti, Geologian tutkimuskeskus, asiakohdat 1-4

Kaleva Ulla, liikenne- ja viestintäministeriö

Käyhkö Niina, Turun yliopisto, FIUGINET:n edustajana

Laaksonen Heli, Maanmittauslaitos

Laine Yki, Suomen ympäristökeskus

Pesu Matti, Väylävirasto, asiakohdat 1-3

Rautiainen Juhani, ympäristöministeriö

Reini Jari, Maanmittauslaitos

Salonen Teemu, Porin kaupunki, kuntien ja Kuntaliiton nimeämänä

Tammisto Rina, Tilastokeskus

Tenhunen Petri, Digi- ja väestötietovirasto

von Wehrt Mike, FLIC:in edustaja

Tolonen Satu, työ- ja elinkeinoministeriö

Virkki Leena, GeoForum ry

Poissa

Grönholm Marko, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, sosiaali- ja terveysministeriön nimeämä

Holmström Lauri, valtiovarainministeriö

Riihisaari Tarja, Ilmatieteen laitos

Kutsuttu asiantuntija

Oksanen Juha, Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskus

Sihteeri

Horppila Hanna, Maanmittauslaitos

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Mika Karjalainen avasi kokouksen. Hyväksyttiin asialista.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen [pöytäkirja](#).

3. Geoportti paikkatietoja hyödyntävien tutkijoiden apuna (T/K)

Geoinformatiikan ja kartografian osastonjohtaja, professori Juha Oksanen Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksesta (FGI) kertoi Geoportti paikkatietoinfrastuktuurista ja sen roolista tutkijoille.

Geoportti RI (research infrastructure) (<http://www.geoportti.fi/>) toimii geospaatialisen suurteho-laskennan palveluntarjoajana. Se edistää toistettavissa olevaa huippututkimusta tarjoamalla kaikille helpon pääsyn ja käytettävyyden suuriin paikkatietoaineistoihin, geoinformatiikan työkaluihin ja menetelmiin pääsy/käytettävyys suuriin paikkatietoaineistoihin, työkaluihin ja menetelmiin CSC:n tehokas ympäristöissä. Geoportti myös edistää paikkatiedon innovaatioita, tutkimusta ja koulutusta.

Toimintaa ohjaa ja kehittämistä rahoittaa keskeisimpänä Suomen Akatemian tutkimusinfrastruktuurikomitea ja FIRI-tiimi. Konsortiossa on useita suomalaisia osapuolia. Sitä koordinoi FGI ja ohjaa Geoportti Scientific Advisory Board (SAB), jonka jäsenet ovat professoreita Yhdysvalloista, Iso-Britanniasta ja Saksasta.

Geoportin kehittäminen alkoi jo 2012; alkuvaiheessa se tunnettiin nimellä oGIIR. Geoportti-palveluiden avulla tuotetaan nykyään noin 160 tieteellistä vertaisarvioitua julkaisua vuodessa. Geolaskennalla on noin 300 käyttäjää ja paikkatietoaineistoilla noin 4000 käyttäjää. Käyttäjämäärät ovat kasvaneet nopeasti johtuen Maanmittauslaitoksen historiallisten georeferoitujen karttojen julkaisusta Paitulissa keväällä 2024. Oksanen kertoi myös muista hankkeista, joissa Geoportti on mukana. Esimerkiksi Geoportti New Frontiers RI -hankkeessa (2025–2029) kehitetään historiallisen paikkatiedon saatavuutta ja käytettävyyttä. Tavoitteena on saattaa Kansallisarkiston kokoelmissa olevia historiallisia karttoja georeferoituina avoimeen käyttöön.

4. Tour-de-table

Mika Karjalainen kertoi, että Paikkatietoinfrastruktuurista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen on edennyt maa- ja metsätalousministeriön juristien käsittelyyn. Karjalainen kertoi myös, että ministeriössä on käynnistetty strategiatyö liittyen hallinnonalan rooliin paikkatietojen yhteiskäytössä ja yhteentoimivuudessa.

Teemu Salonen Porin kaupungilta kertoi, että Kuntamarkkinat ovat 17.-18.9. Kuntaliitto on käynnistämässä [JHS 185 Asemakaavan pohjakartan laatiminen](#) uudistamisen ja kerää tähän kumppanuuskuntia. Kuntaliitto on julkaissut ohjeet tietomallimuotoisen kaavan tilaamiseen. Ryhti kumppanuustestaus on käynnissä. Kunnista on tullut toiveita, että lausuntopyyntöjen aikojen pitäisi varsinkin kesäaikaan olla pidempiä. Uudet luottamuselimet ovat aloittaneet työnsä kesätauon jälkeen.

Keskusteltiin JHS-suositusten tilanteesta ja tarpeesta niiden päivittämiselle. Tarve päivittämiselle on tunnustettu, mutta Juhtan lakkauttamisen jälkeen vastuut ja koordinointi ovat epäselviä. JHS 185 uudistaminen nivoutuu ympäristöministeriön hallinnonalalle, mutta siihen tarvitaan muitakin osapuolia mm. Maanmittauslaitos.

Heli Laaksonen Maanmittauslaitokselta kertoi, että uusi [Kansallinen laserkeilaus- ja ilmakuvavarausohjelma](#) käynnistyy vuonna 2026. KALLIO2-sopimus allekirjoitetaan osapuolten kesken 26.9.2025. Laserkeilausaineistojen tarkkuus eli pistetiheys nousee nykyisestä 5 pisteestä neliömetrillä 20 pisteeseen neliömetrillä. Samalla laserkeilausten sykli pitenee kuudesta vuodesta yhdeksään. Ilmakuvaukset tehdään jatkossakin kolmen vuoden syklissä, ja ilmakuvien resoluutio säilyy 50 senttimetrissä.

Fiuginetin edustaja Niina Käyhkö kertoi, että Turun yliopisto tekee Location Innovation Hubin kanssa [kyselyä tarpeista paikkatietoalan asiantuntijoiden koulutukselle tulevaisuudessa](#). Myös haastateltavia etsitään. Kyselyn tuloksia hyödynnetään paikkatietoon, tekoälyyn ja kestävyysmurrokseen keskittyvän uuden kansainvälisen maisteriohjelman kehittämisessä sekä Location Innovation Hubin koulutustoiminnan suunnittelussa. Todettiin, että GeoForum voisi mainostaa kyselyä.

Hanna Havumäki puolustusministeriöstä kertoi ajankohtaisista paikkatietojen turvalliseen julkaisuun liittyvistä asioista. Hän myös ilmaisi tyytyväisyytensä KALLIO-yhteistyön jatkumisesta.

5. GeoForum ry:n kuulumiset (T/K)

GeoForum ry:n toiminnanjohtaja Leena Virkki kertoi 21.-22.9.2025 Dipolissa Espoossa pidettävän [GeoForum Summit](#) -tapahtuman ohjelmasta. Noin puolet ohjelmasta on englanninkielistä. Viime vuonna kävijöitä oli noin 900. Tapahtuma on tänäkin vuonna kävijöille maksuton, mutta siihen tulee ilmoittautua

Virkki kannusti seuraamaan [Positio-lehden](#) tapahtumakalenteria ja lähettämään tietoa tapahtumista kalenterissa julkaistavaksi osoitteeseen info@geoforum.fi.

Virkki kertoi, että kansallisen paikkatietostrategian uudistaminen on tarkoitus käynnistää GeoForum Summit -tapahtumassa. GeoForumin hallitus suunnittelee asiaan 17.9. kokouksessaan.

6. INSPIRE-toimeenpano (T/K)

Jari Reini Maanmittauslaitoksesta kertoi GreenData4All-aloitteen tilanteesta. Juhannuksen jälkeisellä viikolla oli komission järjestämä GreenData4All validation -työpaja, jossa komission konsultit esittelivät julkisen kuulemisen ja haastattelujen tuloksia osana vaikutusten arviointia. Heidän arvionsa mukaan keskeiset kehittämiskohteet ovat:

- priorisoidaan relevantit ympäristöaineistot ja parannetaan oikea-aikaista pääsyä niihin
- yksinkertaistetaan teknisiä määräyksiä ja harmonisointivaatimuksia yhdenmukaistamalla ne avoimen datan direktiivin, datanhallinta-asetuksen ja yhteentoimiva Eurooppa-asetuksen kanssa
- otetaan käyttöön yhtenäiset datastandardit ja edistetään yhteentoimivuutta eri datasysteemien välillä
- vältetään päällekkäisyyksiä INSPIRE Geoportaalin ja eurooppalaisen avoimen datan portaalin kanssa
- yhdistetään INSPIRE Registry EuroVoc:in
- luodaan mekanismi kehittyvien tietotarpeiden tunnistamiseksi
- kehitetään mekanismeja luottamuksellisten tietojen ja immateriaalioikeuksien suojaamiseksi esim. data-avaruuksien avulla.

Reini kertoi, että GreenData4All-aloitteella on yhteys [Sage](#)-projektiin, jossa rakennetaan Green Deal data-avaruutta.

Tulevia tapahtumia ovat:

- [MIG-T kokous](#) 19.9.
- [Towards a Digitally Powered Green transition](#) 23.9. Brysselissä ja online
- JRC:n järjestämä Community and governance of public sector geospatial data -policy lab 24.9.2025

Komissio järjestää ennakkotietojen mukaan lokakuussa toisen työpajan, jossa käsitellään konsulttien laatimaa yhteenvetoa konsultaatiosta. Komission lainsäädäntöehdotusta INSPIRE-direktiivin muutoksesta odotetaan loppuvuodesta.

7. PATINE-kyselyn tulokset

Mika Karjalainen esitteli PATINElle suunnatun kyselyn tulokset. Kyselyssä PATINEn jäseniä pyydettiin arvioimaan, miten neuvottelukunta on onnistunut asetuksessa määritellyissä tehtävissään. Tuloksista ilmeni, että PATINE on onnistunut keskeisimmissä tehtävissään. Tehtävä ”Yleisten verkkopalveluiden käyttöön liittyvien ehtojen ja rajoitusten käsittely” ollaan poistamassa asetuksesta. Sen rooli näkyikin vastauksissa heikompana. Tulosten mukaan PATINE voisi antaa aktiivisemin suosituksia ja lausuntoja sekä edistää vielä enemmän paikkatietojen yhteentoimivuutta ja niiden roolia kansallisessa tietopolitiikassa. Yleisarvosanaksi tuli 8,3. PATINE nähdään tärkeänä hallinnonalojen välisenä yhteistyöverkostona. Myös Maanmittauslaitos sai hyvät arvosanat INSPIRE-tehtäviensä hoitamisesta. Keskustelua kyselyssä annetuista kehittämisehdotuksista jatketaan seuraavassa kokouksessa.

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraava kokous

Toimikauden viimeinen kokous pidetään torstaina 30.10.2025 klo 9-11 Helsingissä osoitteessa Eteläesplanadi 4 salissa 9.